

Hasan Serdar HOŞ

HAKLI SAVAŞ
ve
İNSANCIL HUKUK

onikilevha
YIKILANLARIN YERİNE GELENLERİNİN

İÇİNDEKİLER

II. BASKIYA ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XV
TABLOLAR DİZİNİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I

Haklı Savaş Kuramı'nın Tarihsel Gelişimi ve Ortaya Çıkan Prensipier

A. Haklı Savaş Kuramı'nın Tarihsel Gelişimi.....	13
1. Ius ad Bellum- Ius in Bello Ayrımı.....	14
2. Yunan Geleneği ve Roma Hukuku.....	15
3. Dinlerin Ortaya Çıkışı ve Kurama Etkileri.....	23
i. Yahudilik.....	23
ii. Hristiyanlık.....	25
iii. Müslümanlık.....	32
4. Orta Çağ döneminde Haklı Savaş Kuramı.....	35
i. Kilise Hukuku.....	35
ii. Skolastik Düşünce.....	39

iii. Şövalyelik Kanunnamesi.....	42
5. Modern Dönemde Haklı Savaş Kuramı.....	46
i. Gerçekçiler.....	47
ii. Legalistler.....	54
iii. Hümanistler-Reformcular.....	61
6. Günümüzde Haklı Savaş Düşüncesi.....	68
B. Tarihsel Süreç Sonucunda Ortaya Çıkan Prensipler	73
1. Ius ad Bellum.....	76
i. Haklı Neden	76
ii. Meşru Otorite	77
iii. Meşru Amaç	77
iv. Uygunluk.....	78
v. Son Çare	78
vi. Başarı İhtimali.....	79
2. Ius in Bello	79
a. Ayrım Gözetme (Savaşan-Sivil Ayrımı)	79
b. Orantılılık.....	82

BÖLÜM II

İnsancıl Hukuk, Savaş ve Kuvvet Kullanımının Sınırlandırılması

A. İnsancıl Hukuk.....	87
1. İnsancıl Hukuk Düşüncesinin Doğuşu ve Kızılhaç Komitesi'nin Kuruluşu.....	90
2. Kanunlaştırma Çabaları, Sözleşmelerin Ortaya Çıkışı ve Uygulanması	91
3. Lahey ve Cenevre Hukukları.....	94
i. Lahey Hukuku	94
ii. Cenevre Hukuku.....	95
B. Savaş ve Silahlı Çatışma	96

1. Kuvvete Başvurma Hakkının Sınırlandırılması ve Yasaklanması.....	99
2. Milletler Cemiyeti Misakı.....	100
3. Lokarno Andlaşması	102
4. Kellogg-Briand Paktı	103
5. Birleşmiş Milletler Anlaşması.....	104
C. Silahlı Çatışmaların Sınıflandırılması.....	107
1. Uluslararası Silahlı Çatışmalar	108
2. Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışmalar	109
3. Uluslararasılaşmış Silahlı Çatışmalar	111
4. Uluslararası Terörizm.....	112
5. Müdahaleler.....	114

BÖLÜM III

Haklı Savaş Kuramının İnsancıl Hukuk Boyutu

A. Sivillerin Korunması.....	129
B. Sivil, Savaşan ve Hukuk Dışı Savaşan Ayrımı	131
C. Meşru Hedefe İlişkin Sınırlamalar	134
D. Tarafların Saldırıya İlişkin Yükümlülükleri.....	136
1. Saldırıda Bulunan Tarafın Yükümlülükleri	136
i. Sadece Askeri Hedefe Saldırma Yükümlülüğü 136	
a. Hedefin askeri hedef teşkil ettiğinden emin olma yükümlülüğü	137
b. Sivil halka verilebilecek zararları en aza indirmeye yükümlülüğü	138
c. Zararın aşırı olma olasılığı durumunda saldırıdan vazgeçme yükümlülüğü	138
ii. Orantılılık İlkesine Saygı Gösterme	138
iii. Ayrım Gözetmeyen Saldırı Yasağı.....	139

2. Saldırıya Uğrayan Devletin Yükümlülükleri.....	140
3. Savaşan Tarafların Kullandıkları Silahlara İlişkin Sınırlamalar.....	140
i. Biyolojik Silahlar	141
ii. Kimyasal Silahlar	141
iii. Nükleer Silahlar.....	142
iv. Kara Mayınları.....	142
E. İşgal Eden Devletin Egemenliğindeki Sivillerin Korunması ve Ciddi İhlal.....	143
1. Yaşam Hakkı	144
2. İşkence ve Kötü Muamele Yasağı	145
3. Yargılama Güvenceleri	146
F. Sivil Statünün Sağladığı Korumanın Kaybedilmesi.....	147
1. Mutlak Kayıp-Düşmanca Eyleme Doğrudan Katılma	147
2. Kısmen Mahrumiyet-Milli ve Askeri Güvenliğe Zarar Verici Eylemler.....	148
3. Olası Zararlar	148
SONUÇ	151
Ek 1: Görünmez Kurşun Çocuk!.....	157
Ek 2: Arap Baharı	161
Ek 3: Militarizmin Mantıksal Evrimi ve Modern Devlet	167
Ek 4: Bitmeyen Oyun	171
Ek 5: Büyük Veri ve İnsan Hakları	177
KAYNAKÇA	181